

3053 ¹²/₃ 57: Spm. om overgang t. 2. (sidste) beh. af f. t. beslutn. vedr. de store årganges uddannelse. 3054

Ingmar Wagner: Jeg har allerede tidligere under henvisning til, at det drejer sig om et kommunistisk forslag, stillet forslag om, at der nedsættes et udvalg på 21 medlemmer.

Per Hækkerups forslag om at henvise forslaget til folketingsbeslutning til et udvalg på 17 medlemmer

vedtoges med 135 stemmer mod 6; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Dermed bortfaldt *Ingmar Wagners* forslag om at henvise forslaget til folketingsbeslutning til et udvalg på 21 medlemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i søloven.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2990).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om skibsregistrering.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2990).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslag til lov om ændringer i søloven vedtoges enstemmigt med 148 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om skibsregistrering vedtoges enstemmigt med 150 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om offentlig forsorg (vedrørende ændring af kommunehjælpsgrænsen, bestemmelserne om pristalsregulering m. v.).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2907, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 253).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Udvalgets ordfører (Kaj Andresen): Der er ikke opnået enighed i udvalget om dette lovforslag, men et flertal bestående af det radikale venstres og socialdemokratiets medlemmer indstiller det til vedtagelse uændret, og jeg skal på flertallets vegne anbefale at stemme for lovforslaget.

Johs. Christiansen: Under henvisning til de udtalelser, jeg fremsatte ved sagens første og anden behandling, vil også jeg meget gerne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Når partierne venstre og det konservative folkeparti ikke har kunnet medvirke til lovforslagets fremme, hvad jeg meget beklager, har begrundelsen derfor hovedsagelig været, at man anser 80 pct. af folkepensionen for mere passende end den 85 pct.s grænse, flertallet finder rigtigst, samt at sikkerheden for, at kommunehjælpsydelsen ikke overstiger arbejdsløshedsunderstøttelsen, ikke er blevet præciseret enten i betænkningen eller i lovtæksten.

Hvad den første del af begrundelsen for mindretallets holdning angår, drejer det sig,

[Johs. Christiansen.]

som jeg allerede påpegede ved anden behandling, om en forskel i mindretallets og vor opfattelse svarende til 66 øre mere eller mindre pr. dag til en arbejdsløs familie med 3 børn. Det bliver 13 øre alt iberegnet pr. familiemedlem, og det agter jeg ikke at strides yderligere med mindretallet om.

Derimod må jeg gøre nogle bemærkninger til den anden del af de to partiers begrundelse for ikke at kunne stemme for lovforslaget. For det første vil jeg igen fastholde, at når ministeren i cirkulære til kommunalbestyrelserne giver den retningslinje, at kommunehjælp ikke bør overstige provenuet af en arbejdsløshedsunderstøttelse, så har jeg for mit vedkommende den tillid til det kommunale selvstyre, at jeg tror, at dette nok skal drage omsorg for en rimelig og forsvarlig administration i overensstemmelse med den ministerielle retningslinje. At gå op til 85 pct. er jo ikke noget, kommunalbestyrelserne skal, det er en bemyndigelse til dem.

Efter de udtalelser at dømme, som det ærede medlem hr. Lorentzen fremsatte ved denne sags anden behandling, synes han ikke at have samme tillid til kommunalbestyrelserne. Det må det ærede medlem naturligvis selv om. Men når han ved samme lejlighed betjener sig af den noget parlamentariske fremgangsmåde at afæske et andet medlem stillingtagen på stedet til et ændringsforslag, som overhovedet ikke var udformet, kan dette vist kun opfattes som et vidnesbyrd om, hvor saglig svagt det ærede medlem står i sin modstand mod lovforslaget i dets helhed. Selvfølgelig måtte det ærede medlem hr. Lorentzen, hvis der i øvrigt havde været alvor med i spillet, have stillet et ændringsforslag som det nævnte under udvalgsforhandlingerne. Det gjorde han imidlertid ikke, en undladelse, der bliver så meget mere påfaldende, når vi ser den på baggrund af det ærede medlems optræden her i salen den 5. marts — men som allerede Holberg sagde: Nachspielet bliver det artigste.

Det var mig, det ærede medlem søgte at provokere til at erklære mig på stående fod om et ændringsforslag, der hverken var udformet eller stillet. Der kan siges adskiligt om hensigten med dette bizarre forsøg, men næppe, at det var venligt. Følgende

det gamle bud om at gengælde ondt med godt fremsatte jeg imidlertid i udvalgs-mødet mellem anden og tredje behandling et under hensyn til det ærede medlem hr. Lorentzens synspunkt imødekommende forslag gående ud på følgende: den af ministeren i cirkulæret til kommunerne bebudede retningslinje for forholdet mellem kommunehjælpsydelse og arbejdsløshedsunderstøttelse indsættes i tillægsbetænkningen mod, at det ærede medlems parti stemmer for lovforslaget i flertallets affattelse.

Dette tilbud blev, efter at det havde været forelagt gruppen, besvaret med, at det kunne ikke ændre partiets holdning, end ikke hvis den omtalte retningslinje indsattes i selve lovteksten. Efter dette må to kendsgerninger vist kunne fastslås: for det første at partiet venstres virkelige grund til at modsætte sig det foreliggende lovforslag skal søges i bekymringen for, at nødlidende familier skal forfalde til vellevned med en hjælp, der ligger 15 pct. under den folkepension, partiet selv har været med til at fastsætte; for det andet, at det ærede medlem hr. Lorentzens indgriben i debatten forleden dag skete for egen regning, med andre ord et one-man-show uden anden betydning end den, der lå i den rent underholdningsmæssige effekt.

Søren Andersen: Det er ganske åbenbart, at dette lovforslag, der har været ude for en så streng og saglig kritik, har voldt regeringen og navnlig de radikale mange bekymringer. Derom vidner da også de mange separatforhandlinger mellem de to partier.

Kritikken har givet resultater, men ikke de rigtige og ikke tilstrækkelige resultater. Vi kan ikke være tilfredse med et cirkulære med en bestemmelse om, at ingen må få mere i kommunehjælp end i arbejdsløshedsunderstøttelse. Den vil nemlig kun komme til at virke over for de ganske få børnerige familier, som vi ikke på nogen måde er ude efter, selv om tallene her ser store ud og må virke ejendommeligt; sådanne familier er vi jo i øvrigt i stand til at hjælpe på anden måde. Reglen vil slet ikke virke over for dem, der ingen børn har, og dem, der har ét eller to børn. Derfor var vi heller ikke tilfredse med, at en sådan udtalelse eventuelt sattes ind i betænkning-

[Søren Andersen.]

gen eller endog i loven. Vi finder, at 80 pct.-reglen er bedre. Den har betydning over for alle grupper, der skal have kommunehjælp; den er mere rimelig. Man kommer ikke så faretruende nær arbejdsløshedsunderstøttelsen og det, der kan tjenes som arbejdsløn. Man må nemlig ikke glemme at tage i betragtning, at denne hjælp er skattefri, og at der ikke betales en lang række kontingenter, mens den oppebæres.

Jeg er enig i de udtalelser, som min partifælle, det ærede medlem hr. Lorentzen, fremsatte under første behandling, hvad angår det rent principielle om forskellen mellem det, der står i et cirkulære, og det, der står i en lov, naturligvis i udpræget grad til fordel for det, der står i en lov. Men den konklusion, som det ærede medlem drog, står for hans egen regning; den stod hans parti ikke bag ved den dag, den blev udtalt, og heller ikke i dag. Vort parti står på 80 pct.-reglen som det, der er ret og rimeligt, og som giver det rette forhold mellem understøttelse, arbejdsindtægt og kommunehjælp.

Jeg vil gerne sige, at da der er en række ting i dette lovforslag, som vi har udtalt tilfredshed med, og da vi ikke er principielt uenige med hensyn til opbygningen af lovforslaget, men kun har anket stærkt og sagligt imod 85 pct.-reglen, agter mit parti at undlade at stemme for lovforslaget.

Ragnhild Andersen: Også den kommunistiske gruppe anbefaler at stemme for lovforslaget, som det foreligger. Vi beklager, at det ikke var muligt at få vedtaget de to ændringsforslag, vi stillede, og som blev forkastet ved anden behandling. Var de blevet vedtaget, havde man sikret, at kommunehjælpens maksimale størrelse blev lig med folkepensionens beskedne beløb, og man havde sikret de enlige mødre, som arbejder uden for hjemmet, at de kunne få deres børnepenge udlagt af det offentlige, for så vidt deres indtægter lå under sygekassegrænsen. Det lykkedes imidlertid ikke. Alligevel, sådan som lovforslaget foreligger, betegner det en ajourføring og et fremskridt for de dårligst stillede, for de langvarigt arbejdsløse og de enlige mødre, et fremskridt, som er meget påkrævet. Mit parti

vil derfor stemme for lovforslaget som det lille fremskridt, det er.

Vi forstår ikke de to partier, som afviser at stemme for lovforslaget, og som i stedet anbefaler at gå helt ned til 80 pct. af folkepensionens beløb, idet vi finder det for ringe, når man tænker på, at det dog er de hårdest ramte, der henvender sig til kommunerne om hjælp, de langvarigt arbejdsløse, de enlige mødre, de syge o. s. v. Derfor forstår vi ikke, at der her i salen er to partier, der ikke kan medvirke til disse beskedne fremskridt.

Socialministeren (Strøm): Den kritik, som er fremsat af venstre og de konservative, går ud på — sådan har jeg i hvert fald forstået det — at vi ved at gennemføre bestemmelsen om 85 pct. af folkepensionens beløb plus børnetillæg som maksimum for kommunehjælp i visse tilfælde kan komme højere op med kommunehjælpen end med arbejdsløshedsunderstøttelse — sådan lød det da i hvert fald ved anden behandling af lovforslaget. Venstre og de konservative foreslog derfor ved anden behandling grænsen sat ned til 80 pct., og det var min opfattelse, at hvis vi var gået med dertil, ville venstre og de konservative have stemt for lovforslaget. Imidlertid kan et tilfælde som det nævnte jo indtræffe, hvad enten maksimumsgrænsen er 85 eller kun 80 pct. Medens det ved 85 pct.-grænsen indtræffer for et ægtepar i hovedstaden, når de pågældende har to børn, indtræffer det ved 80 pct.-grænsen for et ægtepar i hovedstaden, når de har tre børn. Jeg synes derfor, det er rimeligt at minde om for det første, at der her er tale om en maksimumsgrænse, og for det andet, at de sociale myndigheder i den bedømmelse af, hvorvidt der foreligger trang, som skal finde sted i hvert enkelt tilfælde, også tager hensyn til dette. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de sociale myndigheder vil gøre det, selv om vi ikke henleder deres opmærksomhed derpå; men på den anden side er jeg enig i, at de kommunehjælpsunderstøttede ikke skal stilles bedre end de arbejdsløshedsforsikrede. Jeg synes derfor, det er rigtigt, at dette indskærpes igennem cirkulæret, men jeg finder også, at det er tilstrækkeligt, at det sker gennem cirkulæret.

[Socialministeren.]

Når jeg ikke har ønsket at gå længere ned end til de 85 pct., skyldes det som tidligere nævnt, at jeg ikke finder, at den understøttelse, der kan ydes et ægtepar uden børn, bør være lavere, end den vil blive efter denne grænse. Jeg vil gerne igen understrege, at de 85 pct. er en maksimumsgrænse, og at de sociale udvalg jo i hvert enkelt tilfælde bedømmer de pågældendes trang. Blandt de spørgsmål, de sociale udvalg må tage i betragtning ved udmåling af hjælpen, er altså spørgsmålet om hjælpens størrelse i forhold til arbejdsløshedsunderstøttelsen, jfr. § 293, stk. 1, i lov om offentlig forsorg, og jeg har tillid til, at de sociale udvalg også vil tage dette hensyn med i deres vurdering.

Men nu forstår jeg på det ærede medlem hr. Søren Andersen, at det ikke så meget er de 85 pct. og dette med, at der eventuelt kan blive tale om, at en kommunehjælpsunderstøttet får det samme som en arbejdsløs. Nu kom det rigtigt frem, hvad det er, venstre og de konservative faktisk tilstræber, nemlig ikke at give dem, der ingen børn har, mere end 80 pct. Dertil er det jeg siger, at efter venstres og de konservatives forslag ville disse familier få en så ringe kommunehjælpsunderstøttelse, at der ville blive tale om en maksimumsbedømmelse på 20 pct. under, hvad der er gældende for alders- og invaliderentemodtagere, og for deres vedkommende er vi dog enige.

Johs. Christiansen: I anledning af det ærede medlem hr. Søren Andersens bemærkninger til mig skal jeg meget gerne oplyse, at der ikke i min gruppe har været eller er nogen bekymringer med hensyn til dette lovforslag. Jeg sagde allerede ved første behandling, at vi kunne støtte lovforslaget; denne linje har vi opretholdt under sagens videre behandling, og jeg ved heller ikke, hvilke bekymringer der egentlig skulle ride os, for som jeg mange gange har sagt i denne forbindelse, er det, der her fastlægges, kun en maksimumsgrænse, inden for hvilken kommunalbestyrelserne kan yde hjælp i det enkelte trangtilfælde. Jeg har sagt — og det står jeg ved — at jeg har tillid til, at kommunalbestyrelserne og de sociale udvalg vil administrere loven med den ansvarsbevidsthed og den samvittig-

hedsfuldhed, hvormed vi herinde ventter de skal gøre det.

Søren Andersen: Jeg synes efterhånden, det ser ud til, at den højtærede minister og de to partier, som står bag ham i denne sag, er rede til at skabe rimelige forhold for de få familier med de mange børn, men ikke vil være med til at skabe rimelige forhold, når det drejer sig om de mange. Vi finder, det vil være det rigtigste, at 80 pct.-reglen virker over hele linjen, og jeg tror også, man fra sagkyndig side vil mene, at det er langt det bedste. Man kan nemlig ikke nøjes med at tage tallene råt; når man sammenligner, må man tage med i betragtning, at af kommunehjælp betales der ingen skat, og at man heller ikke skal betale bidrag til sin fagforening for at få kommunehjælp.

Socialministeren (Strøm): Det ærede medlem glemmer stadig væk det, der dog er det vigtigste, når der er tale om kommunehjælp, nemlig at de pågældende skal tilbagebetale den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 80 stemmer; 59 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Jeg skal lade de to næste sager på dagsordenen udgå.

Man gik derefter til:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af arv og gave (adoptionsforhold).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2506, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 255).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.